

محل مطبعه و اداره :

جفـال اوغلنده امنيت

صندوغى جوارنده

شنگول يقوشنده

۲۵ نومرو

مستشرقنامه

۱۳۲۶

اظهار :

مسلكمزه موافق آثار

جدیده مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدلمه یین آثار اعاده اولنماز

دیه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات ، تاریخ ، رسایا بیاتمه و بالخاصه احوال و شیوه اسلامیه در بحث ایرد و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسساری :

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

سنه لکی	التی آیلنی	غروش	روسیه	سائر ممالک اجنبیه
۶۵	۳۵	غروش	»	»
۶۰۵	۳۰۵	روبله	»	»
۱۷	۹	فرائق	»	»

قیرلمه دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

بشمجی جالد

۴ محرم پنچشنبه ۲۳ کانون اول ۳۲۶

عدد : ۱۲۲

بز بونك ناقبتی و نتیجہ سنی کورمہ یہ درت کوز ایله منتظر بولئیوروز۔ چونکہ بخارا حکومت مستقلہ سنک بتون عنعنات اداره سی علما ایله شرع شریف احمدی ایله اداره اولمقده در۔ دوشونملی کہ شریعت غراء محمدیہ ایله اداره اولونان بر مملکتک اجرا آتہ ؛ دیندن ، شریعتدن ، اسلامیتدن خبری اولیان جاہل برط-اقم حریفار مداخالہ ایدرسہ او مملکتک حالی نہ اولور . او امتک استقبالی نہ اولور ؟ بخارانک بو حال پریشانیدہ ، بو حال خرابیدہ بولنسی بتون عالم اسلام ایچون غایت تأسفلی بر واقعہ تشکیل ایدیور . ای بخارادہ کی دین قارداشلر! یوکون یکرمنجی عصر مدنیتدہ بشریتک بو قدر ترقیاتی قارشوسندہ بزم مکتب ابتدائیہ غوغاسیلہ یووارلاماز عبیدر ، اسلامیتہ شین در . اللہدن ، حضرت پیغمبردن او تلامازسہ کز باری محیطکزدن ، دشمنار مزدن اوتانکوز .

دشمنارک ، رقیبیلرک بو قدر ترقیات مدنیتہ سنی کورمہ ریک (۱) حرفی (الیف) طرز زندہ می یوقسہ (آ) صورتندہ می تلفظ ایدہ لم؟ دیہ نزاع چیقارمہ من عبیدر . فیلسوفک بری بر قوم انقراض ، اضحلالہ قدم قویدینی زمان اسباب انقراض واضع حلالنی کنیدیسی تہیہ ایدر « دیشدر . عجبا بو بو نظریہ نك عملیاتی بز می کوسترہ جکوز ؟ . .

ای دینداشلر ! آرتق یتیشیر . بویله دوام ایدہ جک اولورسہ ق مطلقا بیاملیسکوز کہ خریطہ جهاندن نام و نشانکوز محو اولہ جقدر . دہا چوقدن دکل ، کچنارده سزکدہ انتباہکوز خبرینی ایشیتمکہ مفتخر بولنان عالم اسلامک قارشوسنہ بوکون نہ یوزلہ چیقہ جقسکوز ؟ . . ای دینداشلر ! اجداد عظامکیزی . بخارانک شرف قدیمی ، او موقع علمیتنی دوشونکوز . بوکونکی تعصب و جہالتکوز ایله نصل او مبارک اجدادک احفادی اولمق ادعاسندہ بولہ جقسکوز . نصل بو نزاع وجدال حماقتکارانہ ایله او بخارانک موقع علمیتنی محافظہ ایدہ جقسکوز ؟ ای محترم قرداشلر ! بر طرفدن اسیر اولمقدہ یز ، ملک ، وطن . . . ہپسی ہپسی کیتمکدہ در . دیگر طرفندہ کنندی آرامزده بتون عالمک استہزا و تمسخرینی موجب اولہ جق بویله نزاعلر دہ بولنورسہ ک وای بزم حالزہ !

ایشیتہ شرع شریفک قبول ایتدیکی ، امتک قولایلقاہ او قومسنی ، معارفک تعممتی ، اسلامک ترقیسنی موجب اولہ جق مکتبی قیامتق کبی بر طاقم جاہل حریفارک کوسہ تردکاری جرئت جاہلانلرندن طولای ترقی پروران اسلامیتدن اولان فحامتلو امیر عبدالاحد خان حضر تترینک و علمای ذوی الاحترامک نظر دقتلرینی جلب ایتکی ذمت فریضہ اسلامیتہ مز بیلیرز .

ن . غ . حسنی

مکاتیب

یکیندن :

فازم ملت معتبر صراط مستقیم ادارہ بہرہ مند
کچنلر دہ اجتماع ایدوب صوکرہ سوء طماعدن تأخر و تعطیلہ

اوغرایان جمعیت اسلامیتہ من یکیندن حیات بولدی . شیمدی وفی بابعد مدرسہ مزده انمقاد ایتک اوزرہ قرار و حکم ویرلدی ، جمعیتک اعضالری ذکی و منور فکری معلمین ایله مکاتب عالیہ تلامیذندن مرکب اولوب سکسان بش ذاتدر ، جمعیت عرفہ کونی بعدالظہر تجمع ایدوب چینجہ نطقلر و خطبہلر ایراد ایتکہ باشلادی ، یدی سکوز پولیسدہ دائما اطرافدن تجسسار ایدیوردی ، بو جمعیتی یکیندن طوبولایوب آرہدہ ائتلاف حصولہ کتیرنجیہ قدر دیلمزک صوی قورودی ، علمادن بریسی عرفہ کیجہ سی مدرسہ یہ کلدی : « بو جمعیت اسلامیتہ مخالفدر ، فساد فی الدیندر ، بونک ایچنہ علما کیرمہ سون ، ایمانغزی ضایع ایددرز » بولندہ بر چوق باغیردی چاغیردی ؛ فقط صدرینہ شفا ویرہ جک بر جواب بولہ ماچہ کجا جاء ذہب ، کلدیکی کبی کیتدی . عجبا بویله بر جمعیتک نزدی فساد اولیور ؟ شمدی بر آز ایلری کلن ذوات دوشونمکدہ در . اویله بر دوشونمک کہ آغلار جہ سنہ . خصوصا شمدی مجلس مبعوثان اوچ سنہ یہ تقرب ایلمش اولدینی طولایسیلہ دہ از یادہ دوشوندیوریور ، اک زینکینار دن و صاحب نفوذدن (مزکوان) ، بوذات امی اولدینی خالدہ عوامک خواجہ سیدر . سعی مشکور اولسون ، صوک درجہ دہ سعی وغیرت ایدیورلر ، باقکوز نہ سویلیور بوذات :

— کچنلر دہ بالواسطہ مجلس وکلا ایله مجلس مبعوثانک مقدمہ سنی اولان مجلسی سیر ایتدہ مسلمانلر دن بر فرد کورہ مدم ، دیدم کہ بر یمنک عاہنہ بر حکم صادر ارسہ ، خونشان (سلطان) دہ ارادہ و موجینجہ فرمان بیورسہ بزم مسلمانلر نہ یاپہ جغز؟ صوکرہ بزی ، بزم حقوقزی مدافعہ ایدہ جک کیم وار؟ ایسی می ، شمدی موجودیتیزی کوسترہ لم . ہر فدا کارلغہ قاتلانہ لم ، معلوماتلی آدملر یتیشدیر میہ سعی ایدہ لم والا کنندی کندمزہ محو و پریشان اولہ جغز . ماذاللہ دین محمدی مزی دہ غائب ایددرز . . . جمعیت شمدی آز ایسندہ فیما بعد چوق آرتہ جقدر . سن مراق ایتہ . . .

دیدی . بندہ کزدد ہمتارینی تقدیر و تجسسندن صوکرہ ، ثبات و دیرام ایلمسنی رجا ایتدم . شریعتہ مخالف ذرہ قدر بر بدعت ، یا خود بر شمتہ فساد موجود اولمدیغنی افادہ ایلدم . آغلادی ، عاجزی دہ آغلادتدی . کورسہ کوز بو ذات شریف نہ حمیت مجسمہ در ، بویله سنی کوچوک اولدینی خالدہ ! . . .

جمعیت اسلامیتہ مک مقصدی ایسہ اوچ بیوک قسم تشکیل ایتک در : جمعیت علمیتہ ، جمعیت تجاریہ ، جمعیت زراعیہ . اللهم وفقہم . ہرولایتدہ بر ر شعبہ تأسیس ایدیلہ جک ، بردہ جمعیتہ مخصوص ہفتہ لوق بر جریدہ اولہ جقدر . ایشیتہ جمعیتک مقصدی پک کوزلدر ، انشاء اللہ دہا چوقی چالشق آرزو ایدیورلر .

بوکونلر دہ چینلیلرک اوزون صاحب لرینی کسمک ہوسنہ دوشدیلر . مدرسہ مزک طلبہ سندن یدی تلمینک صاحب لرینی کسدیلر ، امان یارب نہ قدر بیوک فدا کارلقدہر ! . . زیرا یکر می ، اوتوز سنہ دنبرو اک قیمتلی اولان صاحبنی قطع ایتک قدر ہمت تصور اولنور می ؟ بعض مکتبیلرک عموم طلبہ سی صاحبنی کسدیلر ، فقط معارف ناظری طرفندن « شیمدن

عنايت واهتمامی کورمکدن البت محروم اولمايز . مصرده اخيراً تجدد ايدن شایعات محققه نك بریسی شوکه : « جمعیه الاتحاد العربی » نامنی حامل خیلوجه عاملر ، سنجاقلر اعمال اولنوب سیموزر ایلدیر قوش و مزرکش اولان بویاقرلرک بر قسمی یقیناً مصرده ترتیب اولنان « پروغرامی » تنفیذاً اقطار عربیه عثمانیه تدریجاً کوندردلر . مکده اولدینی قرآن سابقه ولاحقه ایله ثابتدر .

بونلردن مقصد صریح و ظاهر اولدیغندن شمذیک بوقدر حق اخطار ایله اکتفا اتمکی مناسب کوریمورم . خوارج و خائن زعیملری تشویق و تشجیع ، حکومت عثمانیه نك مالک و ولایاتنده امن و آسایشی اخلاص و غایت مخاطره لی نتایجی تولید ایدرک بوحواذنه ساده حکومتی دکل ، بالعموم عالم اسلامک انظار انتباهلرینی جلب ایلرم ! قرا کلقدد اوینایان انکلتره پاروقلرینی ملاحظه و مشاهده ایدن وارمی ؟

مصرده ظهور ایدن بعض مجلات دینه صاحبلرینک بو ایشده مدخلی اولدینی دخی تأکیداً روایت اولنیور . مصرده محکمه چه تدبیر اولنان بودسیسه لک نه وقت اوکی آله جق !

أیقظة الیقظة یابنی عثمان ! فان الیوم خمر وغداً امر ! والسلام علی من اتبع الهدی !

اسکندریه

صراط مستقیم — اجانب تضییقاتندن بر درلو یا قه سنی صیره میان هر طرفدن صقشدیریلان ، معاذالله بیوک بر محاصردو مخاطره یه معروض ایدلک ایسته نیان اهل اسلامک ، حیاتی تأمین ایچون ال اله ویزه رک کمال صمیمیت و غیرتله چالشه جنی بر صرده ، بوکی تفرقه آمیز حرکاته تشبث اتمک ، کوز کوره کوره دام انقراضه آتیلرک دیمکدر .

« واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا » فرمان سبجانیسنده کی غوامض و حکمتی بتون اقوام اسلامیه دن زیاده اکلوسی و تطبیق ایتسی لازم کلن عرب قوم نجیندن بویله بر حرکت بکله نه من . مأمولدرکه بو تشبث ، برطاقم غرضکار ، دین و ملت دشمنلرینک تسویلات تفرقه جویانه سیدر . مع مافیه حیات اسلامه سوء قصد داعیه سنده بولنان بو قبیل منافقیندن اساساً منتظر اولان بوکی تصورات و تشبثات لئمانیه قارشى اولیای امور متیقظ بولمایدر ، ولا یحیی المکر السی الابهله .

مطبوعات

عربستانده کی عصیان

(الواء) رفیق محترمزدن :

مصرده چیقان غزته لردن بری استانبولده کی مخابرندن آدیعی بر مکتوب اوزرینه (کرک) حادثه سنی یازیور . لکن او یله مبالغه لی بر صورتده یازیورکه او قویانلر دولت عثمانیه غایت بیوک بر مخاطره ایچنده قالمش ، استانبول حکومت مرکزیه سی شاشیرمش ، خطاسنی آنجق فرصت الندن کتدکن صو کرا آکلایه بیلمش ، حتی ایش اودرجه یی بولمش که عرب قبیله لردن بر قسمنک یا خود بتون عربستانک آیاقلامنی

صو کرا کسه لرک جزای تقدی یه دوچار اوله جقلری ، جزایه مقتدر دکل ایسه اوچ کون صو مهالغی ایله جزا کوره جکلرینی « حاوی بر امرنامه صادر اولدی ، غزته لر ایسه ناظر مشارالیه صو کدرجه ده ذم و قدحده دوام ایدیورلر ، ژاپونیسادن عودت ایدن مکاتب عالیه تلامیذی کرک مسلمان اولسون ، کرک محوسی اولسون ، صاچ کسمک خصوصنده مسلمان علماسنک مقتدابه اولسنی آرزو ایدیورلر ، انشاءالله مسلمانلر چوق ترقی و تعالی ایدرکدر ، فکرلری عالیدر . بش کون مقدم « ای کایو » جریده اسلامیه سنک مدیری محمد صالح جناباری نزد عاجزانه مکدی ، صراط مستقیمک بعض مقالاتی ترجمه ایتدی ، خصوصاً روسیه ده کی دین قرداشلر منک احوالنه دائر حوادثلری یازدی . بیوک بر فائده درکه چین مسلمانلرینی ایقاظ ایدر ، و بوندن عبرت آلیرلر . برده بزم دولت علیه منک سبب حیاتی اولان مجلس مبعوثانک کشادینه اوک آیاق اولان ذوات کرامدن بهضارینک اسملرینی درج ایتدی ، حریه نظری محمود شوکت پاشا ، انور و نیازی بکلرک اوصاف حمیده و مجاهدات ملیه لرینی اوزون اوزادی یه یازدی . بونلرک مجاهداتلرینی تمثیل ایدرک چینلیرلی او یاندیرمق ایستیور .

عصر لردن بری درین او یقولرده دالان چین مسلمانلری دارالخلافه ده کی انقلاب اوزرینه قیلدانه یه باشلادیلر . کون کچدکجه بوقیلدانه ، بو حرکت جدیدلیشور . بو عظمتی و ماضیسی شانلی امت انشاءالله یقینده شرف قدیمی احراز ایدر . لکن دارالخلافه مع التأسف بزره اهمیت ویرمیور . بش اون کونده بر صراط مستقیمدن باشقه مقرر خلافت عظمانن نه بر جریده ، نه بر خبر کلدیکی یوق . هپ اجانب واسطه سیله معلومات آلیور . اونلرده ایشارینه کلدیکی کبی حوادثلری ویرمیورلر . نه قدر تأسف ایدیه جک حاللر . بورا مسلمانلرینک خلافت جلیله یه قارشى پک صمیمی محبتلری ، پک قوی ارتباطلری واردر . فقط بوکا مقابل دارالخلافه نیچون بورالری دوشونمیور . جناب الله بتون امت محمدی ایقاظ و یکو وجود ایلسون .

پکین ۲۹ تشرین ثانی ۱۳۲۶

علی رضا

مصدق :

اليقظة اليقظة يابني عثمان

صراط مستقیم مجده محترمده سی اداره علیه سته :

السلام علیکم ورحمة الله — صراط مستقیمک لک ۱۲۰ نجی عددنده بمن و عراق حوادثی کمال حزن و تأثر ایله بعدالمطالعه « لاحول ولا قوة الا بالله » جمله سنی تردید ایتدکن ، قلم عاجزانه می اله آلوب شوسطر جقلری تسطیر ایامکدن بشقه حزنمی تسکین ایدرک بر چاره بوله مدم .

ولا بد من شکوی الی ذی مروءة

یواسیک اویسلیک اویتوجع

حکمت مشهوره سی واریا ؛ آکا بناء بوسدده متعلق مصرجه بعض

حوادث و ملاحظاتی اضافه ایدرکده ان شاء الله حکومتک بر اثر